

LA ESCENA CATALANA

BARCELONA 23 NOVEMBRE 1912

Any VII Núm. 320

15 cèntims

IGNASI IGLESIAS, Autor de «L'HOMME DE PALLA»

(Fotog. Amadeo)

*Seté folletí del drama de Pitarra **Lo Campanar de Palma**
Segón folletí de **La Creu**, drama en tres actes, de Colomer y Fors*

LA ESCENA CATALANA

REVISTA TEATRAL

SURT ELS DISSABTES

INFORMACIO—LITERATURA—NOVES

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: PLASSA DEL PÍ, 5 — BARCELONA

DESDE MADRID

Presentació den Jaume Borràs

ELS bons amics de «La Escena» em demanen que'ls enviï alguna ressenya teatral de Madrid sempre que, directa o indirectament, tingui relació ab comedians o autors de Catalunya y, en conseqüència, pugui oferir interès per nostre Teatre Nacional. Es digne d'elogi la pensada y ab molt gust procuraré servir-la. L'únic que sento es que la manca de trassa y amenitat en mi tradicionals, fassin d'aquesta secció la més humil del periòdic. Siga com vulga, el desitj dels companys es la meua llei y ab bona voluntat, si res més no, provaré de complaurels.

Aquest cop, ab tot, un aconeximent inusitat donará relleu a la crònica: parlo del debut, al Teatre Espanyol, de nostre eminent primer actor Jaume Borràs.

El sol anunci d'aquesta novetat, despertá gran espectacio entre els madrilenys aficionats al Teatre entre els quals, com es sabut, l'Enric Borràs gosa de una anomenada insuperable. L'espectació era vivíssima per conèixer al germá del colós, y ja desde els primers ensaigs de «El místic» (als quals assistiren bon nombre dels més prestigiosos crítics y intellectuals de la ciutat) corrien veus entusiastes anunciant un èxit memorable.

Els optimistes acertaren. Entre un silenci sepulcral s'alsá'l teló, el dia de la prova. «Mossen Ramón» aparegué en escena y un murmul de curiositat que esclata recorregué la sala,

—Es igual que son germá—algú deia.—La veu semblant, idèntica figura; es un actor sortit de la mateixa escola...

Però a mida que avensava la representació anaven ressaltant les diferencies físiques de abdós actors; y més que res la manera personal com en Jaume Borràs entén «El místic».

«Tenia que luchar Jaime Borrás con dos escollos—deia «Caramanchel», crític de «La Correspondencia»—uno el de su figura, y otro el del asombroso parecido de cara y de voz, con su hermano. De ambos escollos sabe librarse, a juicio mio. Su arte le hace disimular su excesiva corpulencia. Y ya que no puede dejar de ser el vivo retrato de Enrique Borrás, por su igualdad de voz y de rostro, se diferencia en que entiende el papel de otra manera; lo hace menos brillante, menos exaltado y tumultuoso, pero con mayor sobriedad y equilibrio. No tiene los portentosos aciertos momentáneos de Enrique, no se destaca tan esplendientemente; pero en todos o casi todos los instantes está en un justo medio agradable y simpático».

En aquesta originalitat tant difícil de conseguir y per tothom reconeguda, consistí el acert den Jaume Borràs y l'èxit sorollós que ningú li discuteix.

Ell s'havia presentat, en converses y declaracions, admirador fervent, deixeble respectuós de son germá. Si debutava ab «El

místic», no era pas per orgull ni cercant competents insensates, ans atenentse a insinuacions y concells de son mestre estimat. Y heus aquí com, respectuós dintre la més absoluta disciplina, fent confessió d'aprenentatge, se'ns revela personal. Una fonda simpatia per l'actor s'encomanà al gròs públic y les ovacions ressonaren persistents. La submissió, la bona voluntat, sempre serán simpàtiques. Mes quan son acompanyades de positiu talent, de condicions esplèndides com les que adornen a nostre comediant, no poden menys que proporcionar un triomf extraordinari...

**

Tota la premsa, ab absoluta unanimitat, ha fet justícia als mereixements den Jaume. Ell n'està contentíssim y nosaltres també. De tot cor, d'aquí estant, li renovem la més afectuosa felicitació.

**

En Rusiñol era al Teatre y compartí, ab son intèrpret, les glorioses manifestacions del públic. En Rusiñol, desseguida, comunicà la alegradora nova a sos companys de Sindicat. Barcelonins: ja degueu saber, doncs, de bona tinta, la sorollosa victòria.

**

El camí que ara s'obra al debutant, donat el primer èxit, es precís y esperansador. No vol dir, però, que n'hagin desaparegut tots els obstacles. L'enveja sempre vetlla. El despit mai no dorm. Mes en Jaume Borrás es dels treballadors constants y coratjosos y això, segons nostre criteri, li assegurarà definitivament les posicions conseguides.

Resten en peu els elogis. L'espectació continua. Altres obres vindrán y en Jaume Borrás, que ja té partidaris decidits, lliurarà noves batalles. Nostra simpatia, nostre admiració, n'estem segurs, li serán bona companyia.

Avant doncs, artista entusiasta! T'esperen en «Juan José», T'esperen en «Don Alvaro», en «La loca de la casa» y no sé en quantes obres més. Mòstrat valent, decidit, així com en «El místic» te'ns presents! Y els aplaudiments que t'han de rebre y consagrar, ressonarán com un repic de festa a Catalunya.

JANOT.

ESTRENES D LA SETMANA

CATALÀ, SINDICAT A. D. C.

L'home de palla.—Drama en dos actes, per Ignasi Iglesias.

Quan el que escriu un'obra es mestre de la escena, encara que'ls cartells se'n reservessin el nom y la empresa no'n transparentés l'alegria ab propagandes, l'espectador intel·ligent, així que s'alsa'l teló, prou ne esbrinaria filiacions y procedencies. Hi ha detalls que orienten, tecnicismes que guien y acerts de una tal qualitat que mai no enganyen. L'obra nova podrà apartarse molt, si voleu, de la manera de fer usual en l'autor que l'ha escrita. Acàs representi també un altre matís, un aspecte encara inèdit, de la personalitat del productor. Tant se val. Però la sola y extraordinària habilitat de *plantar* les figures en escena, les primeres paraules lluminoses del diàlec, l'acert y sobria intensitat de la exposició y aquella indefinible amplitut y robustesa ab que s'entra en el drama, us corprenen de sobte, se us imposen, y ja no us deixen fins havervos guanyat tota admiració. Aquí la trassa del home de teatre, col·laborant ab el poeta, fa miracles y us ne senti enlluernats. Y desseguida un nom molt popular, molt estimat, acudiria a vostres llavis: Ignasi Iglesias. Ell serà y ningú més l'autor d'aquest *home de palla* que us ha fet riure y conmovut y tantes coses pensar durant l'aspre calvari... Car solament l'Iglesias, entre les mofes y escarnis del camí d'amargura, ab pietat semblant pendrà la creu y adhuc en les baixeses supremes d'aquell home—y de la filla del pobre home,—sabrà dilshi paraules d'esperansa ..

**

Jo no podria contarvos la manera com tragedia y y comedia conviuen en l'obra. Tota la feblesa moral, tota la lletgesa degenerada y acobardida de un home, hi son analisades. L'Iglesias, quan convé, no defuig la ironia; se gosa un punt, també, en la caricatura. Barrega l'enfonsament del pare ab la caiguda de la filla. Sense gloria ni grandesa, s'endinsen en el llot aquestes dugues ànimes... Y veureu que quan semblen més sense remissió totes les culpes, quan es perduda la llum sota la nuvolada espessa que plana damunt tantes miseries y sols esperansem, presents a la desfeta, que l'autor còmic ens fassi fer la darrera ganyota de despreci, s'amoroseix nostra expressió, se esponja nostre cor y, gracies al poeta, una pietat agudíssima ens posseix y enlaira. No tot era finit ni les forces agotades; y més enllà dels termes que a vicis y virtuts solem senyalar els homes, encara pot haverhi redempció. Un nou sentit de la vida, una cristiana—humaníssima,—comprensió de les coses ens invadeix sobtada. No artificiosament y arbitrària, mes per camins naturals; flor d'optimisme esclatant, consoladora, entre la desolació de tantes runes...

**

Per arribar aquí,—gloriós ideal de tot artista,—caldrà no solament fonamentarse bé, sinó córrer camins entre'ls quals es molt fàcil confondre's sense una bona companyia guiadora. L'Iglesias, però, hi avensa

ferm y decidit, segur del tecnicisme del seu art, co-neixedor del cor humà, creient il·luminat de una vida més alta aquí a la terra. Perxò ressonen fermes y victoriosos els seus passos y pot endinsarse llargament en les tenebres, sense perdre les primitives resplandors profètiques. Y perxò li serà permès com a nin-gú — així en Maragall ho deia, — ferir y malmetre fins al fons nostre cor y presentar en espectacle totes nostres miseries; perquè sabem que té un secret que mai no's guarda egoista: qu'ell atresora un bàlsam del qual sempre fa us al instant més impensat; y així guareix, paternal y amorosit, les mateixes nafres que abans el moralista, — per allissonarnos, — ens obria...

L'execució de *L'home de palla*, corresponent a la altesa de l'obra, fou digne en conjunt y detall, — de una vera solemnitat artística.

Sobries, precises, esclatants, son totes les escenes. Ab precisió y sobrietat els còmics les jugaren. Viu el diàlec, segura l'acció y ben dirigida, ab relleu la mostraren y les frases, plenes de sentit, vibraven en sos llavis. La companyia del Sindicat d'Autors con-seguí, doncs, una vegada més, lloc eminent entre totes les que actuen aquest any a Barcelona.

En Vinyas, l'invertebrat protagonista del drama, governà ab seny y mesura els diferents alts y baixos de un caràcter que's senyala precisament per manca de caràcter. Tasca difícil entre les perilloses, fou duta a terme per l'actor ab perfecció envejable.

La Fremont y la Plà lliguen sos noms en la gloria de una sola escena. Ens referim a la final del primer acte, justíssima, magistral, per lo que toca a l'Iglesi-as; acertada, magnífica, per part de les dugues actrius. La Fremont, disfressada, apunt d'anar al ball de màscares, esbronca, bromejant, a sa marastra. Ella replica ab acritut. Bromes que's tornen veres, pessigolles que fan sanc, produint un hermós y original efecte escènic. Doncs la Plà y la Fremont culminen aquí en intensitat; y el públic premià ab grans ovacions son treball deliciós que marca, d' un cop, el temperament de les dugues figures femenines...

L'Emilia Baró ens presenta una ingenua, y els detalls ab que l'adorna bé's mereixen una glosa especial. Poques vegades hem vist, duts a la ascena ab més oportunitat y gracia, certs sospirs y exclamacions, certes rebequeries infantils, com els que la Baró usa en aquesta obra. Una fonda simpatia, un gran enterniment, desperta la figura així servida. Y l'esbós del dramaturc, realsat per l'actriu ab el talent que dèiem, perdurarà en el recort dels espectadors amants de delicadeses y matisos.

Actor correcte en Bardem, disciplinat y estudiós, té ja un lloc indiscutible y encara avensa en son camí durant aquesta temporada. El jove que encarna en *L'home de palla*, acredita a l'artista no sols per la distinció y delicadesa ab que'l presenta, mes per l'esclat final, amor y gelosia en ben entesa fússia de tons Comediant complert diríem den Bardem, després d'haverli aplaudit aquell instant que'l posa entre els artistes que entenen bé y senten a fons, junt ab la comedia lleugera, el drama passional.

En Capdevila y en Galceràn, molt justos y encaixats en unes pintoresques escenes epissòdiques. Així en el primer acte, — quan proposen l'afer, — com en el segon, — quan temen les conseqüències de una

fugida, — parlen y accionen ab molta propietat subrallant, sense extrems de mal gust, l'afany que'ls guia.

Y aquí clouríem la ressenya del gran èxit felicitant a tots plegats, — autor, comediats y empresa, — si no creguéssim deure patriòtic fer una recomanació al grós públic.

Hem de dirli, aconsellar y pregar, que no deixi passar per alt aquesta obra de l'Iglesi-as. No's tracta ja de un drama més, de una producció com tantes (així hem volgut reflexarho) Doncs si nostres paraules tenen eficacia, si nostres insinuacions han de valer, bon públic, corre a omplir el teatre. Pensa que el dramaturc s'ho val y quan acerta, com aquest cop, es redoblat son mèrit y la fruició que pugui proporcionar. No valdrà, per consegüent, no abandonar-lo com ja no l'abandones. Per correspondre dignament — honrantlo y honrant Catalunya, — cal que donguis a l'èxit les proporcions que's mereix, de veritable solemnitat teatral.

Així ho farien, ab *L'home de palla* y sa interpretació, les multituds cultes de tot arreu hont els artistes fossin estimats. Y el públic català, els barcelonins, deixaràn caure l'obra sense rodejarla d'aquell caliu excepcional de simpatia que, encomanantse a l'autor, l'encoratja a escriure de semblants?

No ho volem creure...

UNA ESCENA DE

L'HOMME DE PALLA

DRAMA EN DOS ACTES DE IGNASI IGLESIAS

La LLUISA la ELENA, y en DIONÍS

- Dionís. Epl Lluís!
- Lluís. (*girantse*) Què hi ha?
- Dionís. Soc jo, dona, soc jo.
- Lluís. Ai, mare! Tota m'has espantat!
- Dionís. Què anaves a fer?
- Lluís. (*Ab ironia.*) Anava a apagar aquestes lluminaries qu'ls reis ja deuen sen fòra.
- Dionís. Sí. Però, déixales, que ara vindrà la República.
- Lluís. Espérala.
- Dionís. Es clar, que l'espero.
- Lluís. Tinguéssim un pa que'ns durés tant.
- (*Sense interrompre'l diàlec, torna l'Elena per la segona porta de la dreta.*)
- Dionís. Que es extranya la teva mamà, Elena!
- Elena. (*anant a asseures al fons pera posarse a treballar de nou.*) Si que ho es, sí!
- Lluís. (*Ab ironia.*) Agatathi, bufona, agafathi.
- Dionís. Vès, ara'ns volia deixar a les fosques.
- Lluís. Tu l'haguessis de pagar el gas que cremem cada mes a casa!
- Dionís. Ah! Mira, doncs: d'avui endavant (jo'l pri-

- mer) hem de donar llum, molta llum... Com-
prens?
- Lluisa. Ja era hora! Y això, què ha passat?
- Dionís. Ja t'ho diré una altra estona, quan estiguem
reunits tots en família. (*Combiat de tò.*)
Però, què té l'Elena?
- Lluisa. Rès. Què vols que tingui?
- Dionís. Ho pregunto an ella,
- Lluisa. Y et responc jo, que es igual.
- Dionís. Per què plora, doncs?
- Lluisa. Per res, home, per res!
- Dionís. D'alguna cosa o altra's queixa, sino no plo-
raria. Aquesta nena, temps ha que tristeja
molta!
- Lluisa. Bé riu prou, de vegades,
- Dionís. (*Aconstantshi.*) Hi déu haver algun xicotot...
- Lluisa. (*Interrompentlo tot agafant, indignada a l'Ele-
na.*) Aixecat, filla, d'aquí! Vesten de la vora
d'aquest!
- Dionís. Que tens por que li dongui un mal concell?
- Lluisa. No m'agrada la teva conversa.
- Dionís. Per què ho dius? Per la suposició que aca-
bo de fer? De què vols parlar que escolti ab
més gust una noia?
- Lluisa. (*en tre dents y en veu baixa.*) Que't creus que
vui que sigui com l'altra...?
- Dionís. Com quí? Com la Celia?
- Lluisa. Deixemho córrer, Dionís.
- Dionís. La Celia, perquè ho sàpigues, val més or
que no pesa.
- Lluisa. Oh! Per tu ja ho crec.
- Dionís. Per mi y per tothom.
- Lluisa. Mhl!
- Dionís. (*Una mica ofès.*) Bé, Lluisa; no'm neguis les
gracies de la meua filla, sino'ns enfadarem!
Ja t'ho he advertit masses vegades.
- Lluisa. Com la defenses!
- Dionís. Perxò li soc pare.
- Lluisa. Que no veus pel camí que va?
- Dionís. Vaja, prou! Es una gran noial
- Elena. Ditxosa d'ella!
- Lluisa. Tu! Per què es ditxosa?
- Elena. Perquè sí! Perquè tots la contemplen mas-
sa, y de mi ningú se'n recorda apenes!
- Dionís. (*Ab molta sorpresa.*) Y ara!
- Lluisa. Què t'empatolles?
- Elena. No més estàn de la Celia! Y tot perquè fa
goig! Però també'n faria jo si pogués anar
a la moda com ella!
- Lluisa. Que no hi vas, per ventura?
- Elena. Ella té moltes joies y molts vestits elegants!
- Lluisa. Dignes molt provocatius!
- Elena. No surt cap novetat que desseguida no se
la posi. Mentre jo, que'n soc tant o més me-
reixedora, gairabé sempre haig d'anar ves-
tida com una hospicianal
- Lluisa. No exageris no exageris!
- Dionís. Que no s'ho aguanya, la noia!
- Elena. També m'ho guanyoi jo! Y si no faig més,
es per que no puc! Que'm deixin anar a co-
- sir a casa una modista.
- Lluisa. Ah! No! Això no ho conseguiràs mai!
- Elena. Bé hi va la Celia.
- Dionís. (*ab molta intenció*) La Celia no té mare.
- Lluisa. Què vols suposar ab aquestes paraules?
- Dionís. Ententme.
- Lluisa. Si'm fos filla propia que la pogués governar
com governo an aquesta, tampoc hi aniria
ella a treballar a fora de casa! Ja sabs que es
contra la meua voluntat que hi vagi.
- Dionís. Si; tens raó. Però que fa cap mal ab això?
- Lluisa. No ho sé si'n fa.
- Elena. Qualsevol s'estigui com jo, sempre cusint
a la màquina!
- Lluisa. Què sabs tu, criatura!
- Elena. Jo no surto a penes mai al carrer a rebre el
aire y el sol! Jo fóra del diumenges, a missa,
ab vostè, no vaig enlloc més; ni al ball, ni
al passeig ni al teatre! Jo no tinc amigues!
- Lluisa. Això es gelosia!
- Dionís. Això es enveja!
- Lluisa. (*An en Dionís.*) Mira què'ns heu portat tu y
la teua filla!
- Dionís. Nosaltres!
- Lluisa. Si. Tu ets un mal exemple per tots! Ella, un
perill y una temptació constants per l'Elena.
- Dionís. Ah! Vetaquí perquè mai les deixes anar jun-
tes com si fossin germanes.
- Elena. Nol! Jo, a casa, sempre a casa!
- Dionís. Rènnyala, si s'ho mereix, a la Celia! Guiala,
dona. Que t'ho he privat que la renyis?
- Lluisa. Tampoc ne treuria rès.
- Dionís. Qui sab!
- Lluisa. Tu li dissimules totes les faltes! Tu, tingui o
no rahó, la defenses en tot! Y, vols que t'ho
diguei per què obres així?
- Dionís. Perquè soc pare, y un, de vegades, potser
porta una bona ulls!
- Lluisa. Y tant si li portes! Però, no: tu, encara que
vegis certes coses, com que ets d'aquesta
manera, fas com aquell qui no se'n adona...
o que tant s'estima.
- Dionís. Jo?
- Lluisa. Si, Dionís, sí! La qüestió que la noia't don-
gui diners pels teus vicis y malgastos!
- Dionís. No't dic que la renyis? Fes, dona, fes: com
si li fossis mare.
- Lluisa. No tinguis por que li digui rès més.
- Elena. Haig de ser jo sola la sacrificadal
- Lluisa. A tu't puc castigar y tot si convé. Ab ella,
per serli marastra, tinc d'anarhi ab molt
compte.
- Dionís. Qui't detura?
- Lluisa. Els de la teua família! Y els de la meua
també.
- Dionís. Perquè vols.
- Lluisa. Tots me vigilen! Tots recelen! No puc fer
res ab bon fi que no sigui judicat al revés.
- Dionís. No te'ls escoltis
- Lluisa. Pels teus soc massa rigorosa ab la teua filla.

Pels meus massa considerada; tant, que ja diuen que, per ella, tinc avorrida a l'r meval Jo no sé pas quina resolució pendrel Es ticlligada de mans! Y la Celia, mentrestant, per culpa d'uns y altres, va perdentse, Dions, va perdentse!

IGNASI IGLESIAS

CATALA

Dietari de la setmana:

Dijous, dia 14: *La creu* y reproducció de la comedia en dos actes, de Pompeu Crehuet, *Flors y violes*.

Divendres, dia 15: *L'eterna qüestió*, estrena del drama en dos actes, de Ignasi Iglesias, *L'home de palla* y *Dissabte de Gloria*.

Dissabte, dia 16: *Senyora avia vol marit* y *L'home de palla*.

Diumenge, dia 17, tarde: *Dissabte de gloria*, *L'home de palla* y reproducció del sàinet den Vilanova, *Qui compra maduixes*.—Nit: *Flors y violes* y *L'home de palla*.

Dilluns, dia 18: *Senyora avia vol marit* y *L'home de palla*.

Dimars, dia 19: La mateixa funció.

Dimecres, dia 20: *Flors y violes* y *L'home de palla*.

Dijous, dia 21: *Els Segadors de Polònia*, *L'home de palla* y *Qui compra maduixes*.

Per tal com algú, despietadament y injusta, ha carregat la mà sobre els defectes que podés oferir el drama den Colomer *La creu*, siens permès en compensació, reproduir, sencera, la crítica que fa de l'obra, de «Las Noticias» estant, el prestigiós Emili Tintorer:

«Diriase que el autor Pedro Colomer y Fors ha conocido y tratado á los personajes de su drama *La creu*, estrenado en el Español últimamente; y aun quizá que su drama haya sido un drama real; tan vigorosos son estos personajes y tan palpitantes las escenas desarrolladas en su obra. Es un drama rural, un gran drama de familia. Liu, el protagonista, borracho, jugador, y mujeriego, es una calamidad; la cruz que arrastran por el mundo su mujer, su padre, su hijo, almas buenas y generosas, sencillas y tiernas. Una tia murió, legando varios miles de pesetas al hijo de Liu, joven de unos veinte años. Liu se apodera del dinero y huye de la casa acompañado de una sirvienta, mala mujer. Volverá, pasados unos meses, pobre, casi ciego (enfermedad hereditaria pues su padre también cegó, y ciego murió mientras el estaba ausente) y tan miserable como siempre fuera. Vuelve al hogar, cuando ya la familia le olvidara. Su hijo casó con una muchacha buena y sencilla tambien, como los demás personajes del drama; una muchacha cuyo hermano fué asesinado por Liu en otros tiempos. La vileza del padre no podia ser obstáculo a la felicidad del hijo, que renegó de la memoria de aquél.

«Pero, cuando el padre vuelve (el momento es patético y de alta tensión dramática) en tan lamentable estado ¿qué harán su hijo, su esposa y demás individuos de la familia?

¿Le echarán como se echa un perro para que vaya á morir en un hospital? «¡Es tu padre; al fin y al cabo es tu padre!» le dice al hijo su madre. Tal vez se haya arrepentido: importa tener con el un poco de caridad. Le ecogen y aun le cuidan amorosamente. Pero el hombre era malo de instinto, continúa siendo tan perverso como fué. Al fin se ahorca en su propia alcoba una noche de tramontana, desesperado por ceguera física que le impide satisfacer sus pasiones y sus vicios de borracho, mujeriego y jugador. Muere maldiciendo y renegando de todos y de todo. Y cae el telón sobre cuadro tan lastimoso, ¡la familia, la honrada familia, horrorizada ante el horrible espectáculo del padre (su cruz) colgando del techo en la alcoba vecinal!

«El drama de Colomer, se desarrolla en una serie de escenas brutales, de un realismo nada convencional alternando con otras escenas de costumbres cómicas, idílicas algunas, en que predomina cierto sentimentalismo pueril. Escenas todas de costumbres ampurdanesas fielmente reflejadas.

Sin embargo, el drama nos emociona poco; nos repugna mas que nos conmueve. Le falta algo; quizá le falte el marchamo, el sello del gran arte que ennoblece los pequeños dramas de la vida vulgar. Esta vez, siendo el autor un «excelente fotógrafo»—en el fotógrafo está la madera del artista—no llega a ser un perfecto pintor. Hay más verdad que belleza en su drama, más realismo objetivo que subjetiva creación. El autor no logra elevar la historia vulgar haciendo de ella una gran obra artística.

«Esto le faltaba únicamente a *La creu* para ser una tragedia excepcional, una obra maestra. No lo es, pero tampoco es despreciable. Muy al contrario, Colomer y Fors acusa con este drama un gran paso dado en su carrera de autor.»

—La popular comedia den Crehuet *Flors y violes* ha estat reproduida ab bona execució. L'Aymerich estrenà l'obra y ja es conegut el deliciós treball que hi fa; fou un dels primer èxits que l'acreditaren d'actor còmic d'empenta. En Carles Capdevila, insuperable de gracia, correcció y sobrietat. La Emilia Baró encisadora, ab aquell talent y ductilitat artística que li han guanyat tantes admiracions. Això, entre els antics creadors de l'obra.

Entre els nous intèrprets cal felicitar en Piera, plè de dignitat y paternal indulgencia. Aspre, enredaire y cridaner, tal corresponia, l'estudiós Andreu Guixer. Y apocat, insinuant y bòn minyó, en Rafel Bardem.

La Ramona Mestres, en l'«Antonia» afiligrana el personatge Quieta, recullida y molt amable, se guanya els aplaudiments del públic.

—*Qui compra maduixes!* el deliciós sàinet vilanoví, ha estat reprès també. Foren molt aplaudits els senyors Aymerich, Goula, Galceràn, Bozzo, Bonet, Cervera, y les senyores Fremont, Antonia Baró, Verdier, Buxadós y Persiva.

—De l'obra que s'estrena aquest dissabte, *La victoria dels cent déu*, no podem, per manca d'espai, publicar-ne la informació promesa. Així, en el número vinent, resultarà més extensa y interessant la ressenya de l'obra ja que unes gracioses notes gràfiques que'ns proporcionà l'autor hi seràn reproduïdes.

—*Epitalami* es el títol del drama en un acte, de l'Ambrós Carrión, anunciat per dimars. La personalitat d'aquest autor va prenent més relleu cada vegada. Es de preveure un bon èxit per la nova producció que ofereix a la escena.

—Els preparatius per la estrena de la comedia de l'Artís *La sagrada familia*, avensen ab rapidesa. Inter-

venen en l'acció, una infinitat de personatges. Es probable que la nombrosa companyia del Sindicat encara degui augmentarse. Tot sia a fi de bé y a major llument de la comedia de l'Artís en la qual, segons ens consta, tantes esperances se fonamenten.

ROMEA

Por la misma senda, comedia en un acte dels senyors Castellví y Portusach, fou estrenada ab bon èxit y així ha seguit representantse. Un delicat humorisme inspira les escenes y el desenllàs, poetic y convincent, fa ressaltar les bellesa del diàlec. Se distingiren, en la interpretació de la obreta, els senyors Pacheco, Sanchez y Rodrigo y les senyores Xoifrà, Martínez y Ruiz.

NOVETATS

Rejatejantho tot, sempre amargant y y descontent, escriu el senyor Marsillach articles y més articles, que publica lluny de casa, mal parlant de casa. No solen contestarse aquets articles. El silenci més expressiu els acompanya. De lo contrari, ens passariem la vida replicant al senyor Marsillach.

El qual, més a més, ha estrenat una comedia. Y ara si que es bon'hora de dirli que es més fàcil censurar que produir y qu'estaríem ben frescos que'ns haguéssim de refiar de les obres del senyor Marsillach per quedar bé davant dels madrilenys.

El redentor del pueblo, doncs, merescué dels espectadors, malgrat els esforços den Calvo, ser pagat ab aquella mateixa moneda de desdeny que l'autor de la comedia usa y reparteix a mans vessades sempre que comenta coses catalanes...

—S'ha reproduit la magnífica comedia clàssica de Rojas Zorrila *Entre bobos anda el juego*. Nou y brillantíssim èxit per en Calvo y molts aplaudiments per en Felip Vaz, intèrpret del famós personatge «Don Lucas del Cigarra».

—Se prepara la tragedia de Shakespeare *Romeo y Julieta*. La traducció es de l'Ambrós Carrión. Es de creure que l'obra, presentada ab amor, obtindrà una memorable interpretació. No sembla avenirse maravellosament, ab les especialíssimes aptituds y predileccions den Calvo, la gentil figura del llegendari enamorat?

ELDORADO

La reproducció de *La noche del sábado* den Benavente, ha constituït, tal com prevèiem, un ver aconeteixement teatral. Bona presentació, execució acurada, son sempre garanties d'èxit. Y més quan, com passa en aquesta companyia, se compta ab valiosos elements artístics entre els quals, com sempre, el senyor Villagómez ocupa lloc eminent.

CIRCOL DE SANS

Continuant la tasca de representar les més celebrades obres del seu repertori, la companyia que dirigeix el primer actor Josep Pubill, ha representat darrerament en aquest coliseu la divertida comedia, adaptació den Ferrer y Codina *Tenorios*, ab una interpretació ajustada y excelent.

Alternant ab obres castellanés, posaren també l'adaptació en un acte d'Aulés *Tot cor*, que els intèrprets jugaren deliciosament y ab forsa agrado de la concurrencia.

No poden queixarse els artistes senyores Roca, Martí y Ortiz, lo mateix que'ls actors senyors Pubill, Cabruja, Capdevila, Puigventós, Calvo y Fernández puig qu'els aplausos van a dojo y son mostres paleses

LA ESCENA CATALANA

de qu'el seu treball se veu recompensat, com era d'esperar dades les bones intencions que se'ls notaren de bon principi.

De tot cor ho celebrem.

POPULAR (CASA DEL PUEBLO)

Diumenge passat, al vespre, la companyia Pubill inaugura una serie de funcions dominicals posant el drama den Rusiñol *El místic*, que, com cada vegada que's fa en aquest teatre, aixeca a les masses. En Pubill y els seus varen donarli una excelent interpretació, que fou premiada ab forses aplaudiments.

Nostre Folletí

Va ab aquest número el VII plec (16 planes, format gran) de la popular producció.

LO CAMPANAR DE PALMA

els exemplars de la qual van ilustrats ab diverses fotografies, de personatges y decorat, destinades a serviz de guia als que vulguin posar en escena, ab tota propietat, aquest drama den Pitarra.

Acompanyem també el II plec (16 planes, format nou) del drama en tres actes den Pere Colomer y Fors, estrena del Sindicat d'Autors,

LA CREU

obra ben rebuda pel públic.

Aquest excés de matetial ens obliga a suprimir lo que podriem dirne cobertes de la Revista. Ben entés, però, que tornarem a posarles així que's regularisin, acabada l'obra den Pitarra, les planes que repartim de folletí.

ELS SEGADORS DE POLONIA

EPISSODI EN UN ACTE Y EN VERS DE

JOSEP BURGAS

Preu: 50 cèntims.

La Escena Catalana

Revista Teatral.—Surc cada dissabte

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Un trimestre. 2 pessetes.— Un any: 7'50 pessetes

NÚMERO SOLT: 15 cèntims.

Pago a la bestreta

Redacció y Administració: Plassa del Pi, 5.— Barcelona

• SOCIETATS RECREATIVES •

Centre Ntra Sra. de la Bonanova

Ab un plè a vessar, diumenge passat s'hi representà'l drama *Pobra mare* den Graells y *Joan de la Calma*, den Manubens.

La primera fou escoltada ab atenció, per la bona interpretació que hi donaren els senyors Pañella, Anglada, Artigas. La segona la feren molt correctament, a més els esmentats senyors, els joves Estrada, Pauli, Fondevila, Fortuny y Cunill.

En preparació les millors obres del Teatre sense dames.

Assiatic

Gent d'ara, den Coca, y *Sirena*, d'Ape-
lis Mestres, obtingueren una execució
brillant, puig tant el senyor Clarianà,
com les actrius Blanco, Sabater, Guart y
senyors Rovira, Mómbrú y Gras, se por-
taren notablement, havent d'elogiar la
direcció del esmentat senyor Clariana,
que fou felicíssima en extrem.

Ateneu Obrer del districte III

Les obres *La cansó del ambulant*, *La pau a casa* y *El Maulon*, obtingueren bo-
na execució, sobressortint en primer
lloc la senyoreta Escriu y ls senyors Pa-
lacios, Sanchio, Baldovi, Perbellini, Vi-
nyes, Brunet, Molet, Segarra, y Corberó.
Hem d'elogiar la sardana que's balla en
escena per elements del «Esbart de Dan-
saires» que dirigeix don Aureli Camp-
many, com la presentació escènica.

La concurrència forsa nombrosa, sortí
satisfeta del local.

Esclat Artistic

La producció *Llum Morta*, estrena del
novell Autor Joan Casals, es una de les
moltes obres que'ns serveixen les socie-
tats particulars, que no permeten ser
tractades ab rigor.

Els actors feren tot quan pogueren y
valga això: hem d'esmentar els noms
dels senyors Corberó, Sagarra, Perbilli-
ni y Rufiandis, que foren els que més
sobressortiren. L'autor, sortí en escena,
degut als aplaudiments del públic be-
nèvol.

Gentre Angèlic (Hostafrancs)

Per inauguració de temporada de la no-
vella agrupació «Vida y Art» s'hi repre-
sentà *Somni de gloria*, den G. Castells.

L'obra fou rebuda ab entusiasme,
L'interpretació fou notable, sobresortint
el senyor Brangila que feu un segón acte
plè de sentiment y bondat. Els joves
Buxens, Terrès, Otero, Busquiert, Pas-
tor y Turt, arrodoniren el conjunt. El
públic nombrós que omplia el gran saló
d'espectacles, sortí satisfet de la festa.

Niu Guerrer

Baix la direcció del notable aficionat
senyor Figuerola, s'hi representà *El fe-
rrer de tall*.

En l'execució hi obtingueren meres-
cut triomf la senyora Guerra, senyoreta
Ortiz, nena Redondo y senyors Ventura,
Carrasco y Maxenc.

La nombrosa concurrència sortí satis-
feta de la festa.

Natura

Muralla de ferro y *Coses del Oncle*, ob-
tingueren bona interpretació per la se-
nyora Lozano, y senyors Coll, Mestres,
Clarà, Domenec, Ramon y Monserrat.

De l'estrena d'una cosa en un acte cas-
tellana, firmada per un tal «Morcillo»,
farem honor al seu autor, no parlantne.

Foment Republica Català

(Sans)

Bon partit en tregueren els aficionats
d'aquesta casa, de la funció representada
diumenge passat.

La mare eterna, fou interpretada ab
bon sentit, sobressortint en l'execució la
senyoreta Milà, y ls senyors Balcells, Cu-
nill, Periu, etc.

Pen pessa, *A cal sabater*, que fou tam-
bé ben jugada.

Associació Autonomista

(Clot)

S'ha representat el drama en dos actes
den Puig y Ferrer, *El gran Aleix*.

Els aficionats de la casa ho interpreta-
ren ab molta bona voluntat y aixís ma-
teix ho acullí el públic.

Ateneu Obrer Català

(Sant Martí)

El drama den Morató *El tresor* y
l'adaptació en un acte den Ferrer y Co-
dina, *Celos de un rei*, foren les obres que
posaren en escena el dia 12 y que obtin-
gueren una acurada interpretació

Gentre Autonomista Català

(Sant Gervasi)

Diumenge, dia 17, posaren en escena
la celebrada comedia del veterà Llanas,
Don Gonzal o L'orgull del gec.

Molt va plàurens la representació, per
lo que felicitem a tots els intèrprets en
general.

Jubilació de Vigilants

El dia 16 van representarse les obres,
Calvari amunt, drama en un acte, de Bur-
gàs, y *A pel y a rapel*, comedia en un
acte de Campmany y Pahissa.

En l'execució s'hi distingiren els afi-
cionats senyors Martinez, Piñol y Vives
y la senyoreta Llorens.

En conjunt, la representació trontollà-
epissodicament.

Ateneu obrer del districte II

La catalana llegenda *El comte l'Arnau*
escenificada per en Pitarra es obra que
sempre proporciona un plè, y aixís va
succeir en la vetlla del diumenge pas-
ssat.

Desde les primeres escenes, el públic
va mostrarse identificat ab el treball
del artistes, sovintejant els aplaudi-
ments, sobre tot a la senyoreta Morera,
que feu una «Boja» tot amor seguintla
en mèrit la senyoreta Durán, senyora Vi-
dal y nenes Bover, Gelabert y Vila.

La tasca encomanada a n'els homes es
ben bé digne d'elogi; tal fou la cura ab
que representaren sos respectius papers
els senyors Boquet, Viñallonga, Gost.
Davi, Simón, Fàbregas, Carol y Esplu-
gas.

De l'important paper del «Roig» se'n
feu càrrec el senyor Capellà y es de dol-
dre, puig ab les seves incertituts desfeia
aquell conjunt que es indispensable en
tota producció que, com les d'en Pita-
rra, els versos han de rajar ab harmonia.

Per demà s'anuncien el drama den Vi-
laregut *L'Aniversari* y la comedia den
Bonavia *Vint anys després*.

Cassino Fomen Andreuenc

(Sant Andreu)

Continua ab gran èxit la companyia
Pubill, Roca, Parreño, en aquet coliseu.

Va posar en escena l'obra d'en Rusiñol
La bona gent, Fou excelentment execu-
tada guanyantse formidables aplaudi-
ments tots els intèrprets, principalment
el senyor Pubill y la senyoreta Roca.

Abans del drama's representà *La gran
rifada*, agradant forsa.

Centre R. Radical del districte III

Demà passat tindrà lloc el benefici del
Director d'Escena senyor Palacios, qui
ha escullit dues obretes líriques castella-
nes (per cert no xavacanes) y l'estrena
del drama en un acte *Viatje etern* de En-
ric Aguado Petri.

CORRESPONDENCIA

A. V., C. G., J. M. Ll., Loria; Agraint la bo-
na voluntat de vostès, no podem publicar lo
que'ns envien. R. Q.; Com veurà en els exem-
plars de moltes obres, la Societat d'Autors Es-
panyols (Passeig de Gracia, 78, entressol) es la
encarregada de resoldre aquesta qüestió. A.
D. P.; Les composicions de vostè ultimament
rebudes no acaben d'agradarnos. Però no
les publiquem. E. Abellà; Moltes mercès, però
sàpiga que, dintre la secció de societats, sols
fem ressenya de representacions catalanes.

